

8 בינואר, 2023

לכבוד
גב' מירי רגב
שרת התחבורה והבטיחות בדרכים

הנדון: כוונתך למנות לתפקיד מנכ"ל משרד התחבורה את משה בן זקן בניגוד להמלצת ועדת המינויים בנציבות שירות המדינה

1. פנייה זו נשלחת אליך בשם מכון זולת, מכון מחקר וקידום מדיניות לשוויון וזכויות אדם, בהמשך לדיווח בתקשורת כי היע"מ שית לממשלה הודיעה לך שאינך יכולה להכשיר את המינוי של משה בן זקן בניגוד להמלצת ועדת המינויים.
2. ביום 4.1.2023 פורסם כי ועדת המינויים בנציבות שירות המדינה המליצה לפסול את מועמדתו של בן זקן לתפקיד מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים בשל היעדר ניסיון ניהולי מספק על פי תקנון שירות המדינה.
3. על פי הפרסומים בתקשורת, הניסיון הניהולי של בן זקן כולל את ניהול המטה שלך וכן את הליכודיאדה באילת,¹ ניסיון שוועדת המינויים סברה שאין הוא מתאים לניהול משרד הכולל למעלה מאלף עובדים, חברות ממשלתיות חשובות ותקציב של עשרות מיליארדי שקלים.
4. כידוע, בראש ההיררכיה הפנים-משרדית עומד המנכ"ל, שתפקידו לנהל את המשרד באופן שיגשים את מדיניות הממשלה והשרה. המנכ"ל מתמנה לפי הצעת השרה ונדרש שיהיה מצידה אמון אישי כלפיו. אך חובת הנאמנות של המנכ"ל היא מעל לכל לציבור ולשירות הציבורי, לשמירת טוהר המידות, הדין והמינהל התקיין.
5. לכן, מעבר לכך שאין לבן זקן ניסיון ניהולי מתאים, זהו מינוי פוליטי שאינו עומד בחובת הנאמנות לציבור שנדרשת לתפקיד מנכ"ל משרד ממשלתי.
6. המלצת ועדת המינויים אינה שרירותית, אלא מעוגנת בחוק ובנוהל נציבות שירות המדינה: הוראת סעיף 12 לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, מסדירה את הליך מינויו של מנכ"ל משרד ממשלתי, כאשר על פי נוהל מינוי מנכ"ל למשרד ממשלתי (מספר נו/29, מיום 16.4.1996),² ועדת המינויים צריכה לשקול בין היתר פרטים על השכלתו, ניסיונו המקצועי, זיקותיו לגורמים פוליטיים, חברותו בגופים כלכליים או ציבוריים, ונתונים על הליכים פליליים או משמעתיים שהתנהלו נגדו.
7. יפים דבריה של השופטת טובה שטרסברג-כהן בפסקה 10 לפסק דינה בבג"ץ 154/98 הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 13.10.1998), בדבר הסכנה במינויים פוליטיים:³ "המינוי הפוליטי מהווה הפרת אמון של הרשות המבצעת כרשות ציבורית, כלפי הציבור; הוא עלול לפגוע באמון הציבור בשירות הציבורי; הוא פוגע בעקרון השוויון; הוא פוגע ברמה המקצועית של עובדי הציבור שאינם נדרשים להוכיח, במסגרת מכרז, את היותם הטובים ביותר; הוא עלול להביא לתופעה

¹ איתמר אייכנר ומורן אזולאי, דרמה בוועדת המינויים: נפסל המועמד של מירי רגב למנכ"ל זולת, ynet (4.1.2023).

² הודעה מס' נו/29, נוהל מינוי מנכ"ל למשרד ממשלתי, נציבות שירות המדינה (16.4.1996).

³ בג"ץ 154/98 הסתדרות העובדים הכללית החדשה ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(5) 111.

שבה הקשרים קודמים לכישורים, והפוליטיקה במובן הצר הופכת לגורם המרכזי למינוי; הוא עלול להביא לניפוח המערכת על־מנת לקלוט "מידעים", ולגרום ליצירת תפקידים חדשים שלא לצורך ולקידום מהיר של מי שרוצים ביקרו; הוא עלול להסיט את שיקולי הרשות משיקולים ענייניים; הוא מביא לניגוד עניינים ולחשש לשקילת שיקולים זרים על־ידי העדפת מפלגה או עניין מפלגתי על אינטרס ציבורי; הוא עלול להביא להשחתת המוסר הציבורי; הוא עלול לגרום לתחלופה בשירות הציבורי כל אימת שמתחלף הדרג הפוליטי, ולגרום על־ידי כך לחוסר יציבות ולחוסר מקצועיות; הוא עלול לפגוע בסדרי מינהל תקין ובטוהר המידות; הוא עלול לפגוע במורל העובדים בשירות הציבורי, להשפיע על איכותו של השירות ולפגוע בדימויו. על־ידי כל אלה, פוגע המינוי הפוליטי בעקרונות היסוד של שיטתנו המשפטית, של תפיסתנו הערכית את מהותו של השירות הציבורי ושל האמנה החברתית שהיא בסיס הווייתנו כחברה מתוקנת".

8. עוד נזכיר את הדו"ח המיוחד של מבקר המדינה (מיום 25.8.2004),⁴ בעניין עשרות מינויים פוליטיים שנעשו במשרד לאיכות הסביבה בתקופת כהונתו של השר צחי הנגבי.
9. בנסיבות העניין, מינויו של בן זקן לתפקיד המנכ"ל בניגוד להמלצת ועדת המינויים, עלול אף להיחשב לביצוע עבירה של הפרת אמונים מצידך, בהתאם להוראת סעיף 284 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.
10. לפי פסיקת בית המשפט העליון הערכים שמוגנים על־ידי עבירת הפרת האמונים (סעיף 284 לחוק העונשין) כוללים את שמירת אמון הציבור בעובדי הציבור, טוהר המידות של עובדי הציבור, פעילותו התקינה של המינהל הציבורי, מניעת ניצול לרעה של הכוח שהופקד בידי עובד הציבור, הבטחת התנהגות ראויה ומניעת מעשים לא ראויים, מניעת השגת הנאה אסורה לעובד הציבור עצמו או למישהו אחר, מניעת גרימת נזק לציבור והגנה על ערכי הדמוקרטיה (ראי למשל, רעפ 6477/20 ניסו שחם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 15.11.2021); דנפ 1397/03 מדינת ישראל נ' שמעון שבס (פורסם בנבו, 30.11.2004); יאיר לבנה "הפרת אמונים של עובד הציבור", ספר אליהו מצא (2015) (565)).
11. לאור כל האמור לעיל, נבקשך להימנע מלקדם את מינוי בן זקן למנכ"ל המשרד.

בברכה,

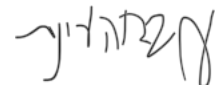
עו"ד איתי מק

ייעוץ משפטי

עינת עובדיה

מנכ"לית זולת

⁴ דוח ביקורת על מינויים פוליטיים ומינויים בלתי תקינים במשרד לאיכות הסביבה, מבקר המדינה, אוגוסט 2004.